

فاجعه پلاسکو وارد پنجمین روز شد

دشوار، اما تحت کنترل

عکس‌ها: سمیرا حسینی، شرق

تعدادی از شهروندان عادی نیز در زیر آوار هستند و به احتمال زیاد آنها نیز جز جز، جان باختار هستند. به‌همین دلیل هم دادسرای جنایی تهران از شهروندانی که اعضای خانواده‌شان در این حادثه کشته شده‌اند خواسته است که همراه با مدارکی که دارند به اداره آگاهی مراجعه کرده و اعلام مفقودی کنند.

سمیرا حسینی گزارش می‌دهد میزان آبیایی‌هایی که آتش نشانان روی ساختمان انجام می‌دهند، بسیار کمتر شده است. این آبیایی‌ها برای مهار آتش زیر آوار انجام می‌شد و روز گذشته نسبت به روزهای دیگر بسیار کمتر شده است و فقط وقتی دودی مشاهده می‌شود، آبیاش‌ها نزدیک می‌شوند. به طور میانگین هر یک ساعت یک بار مسئولان حراست منطقه از خبرنگاران می‌خواهند منطقه را ترک کنند. گفته می‌شود آنها زمانی که حس می‌زنند ممکن است جسد بیرون کشیده شود، درخواست دور شدن خبرنگاران را می‌کنند. در یکی از همین اخطارها وقتی مسئولان با اعتراض خبرنگاران مواجه شدند، اعلام کردند برای حفظ حرمت جسد چنین کاری می‌کنند که در این هنگام خبرنگاران بدون هیچ مقاومتی محل را ترک کردند. علاوه بر دستگاه‌های زنده‌یاب، سگ‌های زنده‌یاب هم در محل حضور دارند؛

در کنار هریک از این سگ‌ها یک نگهبان وجود دارد و در صورتی که فرمانده عملیات دستور بدهد، به محل نزدیک خواهد شد. دود همچنان در منطقه وجود دارد و نفس را سخت کرده؛ اما از حجم آلودگی نسبت به روزهای قبل کاسته شده است. نگهبان یکی از این سگ‌ها گفت: روزهای اول سگ‌ها هم حالت تنگی نفس می‌گرفتند که ما آنها را از محل دور می‌کنیم. مردم هنوز در منطقه هستند اما جمعیت به اندازه روزهای قبل نیست و همین هم رفت‌وآمد را برای امدادگران راحت‌تر کرده است. یکی از امدادگران می‌گوید: ای کاش از همان روز اول مردم همکاری می‌کردند؛ بیشتر وقتمان را جمعیتی که ترافیک ایجاد کرده بودند، گرفتند. بهترین کار در مواقع بحران این است که مردم هیچان زده نشوند و نایند؛ البته می‌دانم که عده‌ای برای کمک می‌آیند اما نیروهای امداد به اندازه کافی کمک می‌کنند. ما اینجا نیروهایی داریم که وظیفه‌شان تقسیم آب و غذا و تأمین مایحتاج ماست بنابراین بهتر است کسی نیاید؛ اگر لازم باشد کمکی به نیروهای امداد شود، فراخوان می‌دهند.

مرتب جابه‌جا می‌شود، می‌گوید: در همه موارد این کارها برای بردن اجساد آورده نمی‌شوند؛ وقتی ما مشکوک می‌شویم و تکه‌ای از وسیله یک آتش نشان را پیدا می‌کنیم درخواست کاور می‌کنیم، اما همیشه به این معنا نیست که جسد بیرون کشیده باشیم. او هم از اعلام تعداد اجساد کشف‌شده امتناع می‌کند و می‌گوید: از مسئولش بپرسید، من نمی‌توانم چیزی بگویم. فقط این را بگویم که گاهی هم در این کارها وسایلی را که پیدا کردیم می‌ریزم و بعد کاور را می‌برند.

او می‌گوید: حفاری تونل‌ها متوقف شده و چند تونلی که داریم برای امداد رسانی کافی است. کار بیشتری نمی‌توان کرد. شنبه شب دسته عزاداری برای همدردی با آتش نشانان به محل رفته بودند که باعث شوکه شدن امدادگران شدند. شریف‌زاده، مدیرعامل سازمان آتش‌نشانی تهران، با بیان اینکه خبر جدیدی از شهدای آتش‌نشان و مفقودان حادثه ریزش ساختمان پلاسکو نداریم، گفت: در اطراف محل حادثه هیئت‌های عزاداری و تشکل‌ها به برپایی ایستگاه‌های صلواتی اقدام کرده و همدلی خود را به نمایش گذاشته‌اند، اما از شهروندان تقاضا داریم از تجمع‌های می‌مورد خودداری کرده و شرایط را برای فعالیت خودروهای حمل‌نخله فراهم کنند.

آتش‌نشانان می‌گویند صدای زیادی که در محوطه است اجازه نمی‌دهد به اندازه کافی نسبت به سیگنال‌هایی که دستگاه‌های زنده‌یاب می‌فرستند دقت داشته باشند. این دستگاه‌ها تقریباً در همه قسمت‌های آوار مورد استفاده قرار می‌گیرند، اما صدای آهن‌برها، دودرها و کامیون‌ها بسیار زیاد است و شنیدن صدای دستگاه‌های زنده‌یاب سکوت نسبی نیاز دارد.

امدادگران علاوه بر اینکه به دنبال اجساد هستند، اموال کسه را نیز در صورت مشاهده برداشته و به پلیس تحویل می‌دهند. روز گذشته گفته شد بخشی از اسناد و مدارک به صورت یکجا پیدا شده که احتمالاً به یک یا دو مغازه متعلق باشد که تحویل مأموران اداره آگاهی که در محل حاضر هستند داده شده است.

همچنین تعدادی کپسول پیک‌نیک که کاملاً مجاله شده نیز پیدا شده است که به نظر می‌رسد مغازه‌داران از آن برای گرم کردن استفاده می‌کرده‌اند.

آن‌طور که مسئولان می‌گویند، علاوه بر آتش‌نشانان، احتمالاً

مختلف ساختمان پراکنده شده است و حین آواربرداری آنها را می‌بینیم هرچند امیدوار نمی‌شویم اما خب نمی‌دانم چرا مکث می‌کنیم و بررسی‌های بیشتری انجام می‌دهیم.

هر تکه‌ای که از این زیر بیرون می‌آید، برای ما یادگاری است؛ راستش انکار تکه‌های لباس و وسایل خودم را بیرون می‌آورم. هرچند اگر افراد عادی دیگری هم بودند، ما همچنان پیگیری می‌کردیم و با همین توان که حالا کار می‌کنیم. همان موقع هم کار می‌کردیم اما حالا عملیات را با اندوهی سنگین ادامه می‌دهیم.

حضور خانواده‌های مفقودان در این محل کمی ما را اذیت می‌کند اما به آنها آرامش می‌دهد و همین کافی است. البته برای ما هم قوت قلب است وقتی دختری نزدیک می‌شود و می‌گوید خسته نباشی عمو. از بابام خبری نداری. غم و آرامش با هم در دلم می‌نشیند. من خیلی از آنها را نمی‌شناسم اما انکار خدا نیروی دوجوانان به من می‌دهد که با شدت بیشتری کار کنم.

این آتش‌نشان تأکید می‌کند قطعاً عملیات بیشتر از یک هفته طول خواهد کشید و می‌گوید: همه در حال آماده‌باش هستیم. بعضی از همکاران خودشان قبول نمی‌کنند که به خانه بروند و استراحت کنند؛ حتی برای استراحت هم همین‌جا می‌مانند. اما تعدادی هم برای استراحت می‌روند و تازه نفس برمی‌گردند.

او درباره اینکه بعد از حادثه چطور می‌خواهند به شرایط عادی برگردند، می‌گوید: آتش‌نشان هیچ‌وقت شرایط عادی ندارد. ما همیشه آماده مرگیم. البته برایمان کلاس‌های مشاوره و توانمندسازی می‌گذارند اما واقعاً نمی‌دانم چه اتفاقی بیفتد؛ به هر حال زندگی ادامه دارد.

سمیرا حسینی، گزارش می‌دهد با اینکه عملیات امداد به نقطه حساسی رسیده است، اما آتش‌نشانان همچنان ناامید از زنده بیرون کشیدن افراد زیر آوار هستند. آنها می‌گویند به موتورخانه که احتمال داده می‌شد کسی از شهروندان عادی در آنجا باشد رسیدند و آنجا را مورد بررسی قرار دادند، اما هیچ‌کس را پیدا نکردند. در چهار جهت تونل‌هایی حفر شده و امیدوار هستند با سرعت بیشتری به مناطق مشکوک برسند.

یکی از امدادگران درباره اینکه چرا کارهای مخصوص حمل جسد

می‌شود تاکنون سه جسد بیشتر بیرون آورده نشده است، اما اخراج گاه و بیگاه خبرنگاران و کارهای نارنجی‌رنگ حمل جسد که آرم آتش‌نشانی روی آن است، این اخبار را تأیید نمی‌کند.

با توجه به وسعت آواربرداری و طبقاتی که گفته می‌شود آواربرداری آنها آغاز شده، احتمال داده می‌شود اجساد بیشتری در این چند روز پیدا شوند.

همچنین پلیس گزارش داده است روز گذشته فردی را که با لباس مبدل پلیس وارد محوطه امداد رسانی و آواربرداری از ساختمان پلاسکو واقع در خیابان جمهوری اسلامی شده بود، دستگیر کرده است. هنوز جزئیاتی از اینکه این فرد با چه انگیزه‌ای وارد محوطه شده، در دست نیست.

گفته می‌شود اجساد کشف‌شده که به پزشکی قانونی انتقال داده شده‌اند، قابل شناسایی هستند اما از خانواده قربانیان و مفقودشدگان آزمایش دی‌ان‌ای انجام خواهد شد تا هویت قربانیان در صورت سالم‌باقی‌نماندن اجساد شناسایی شود.

تعدادی از هنرپیشگان و شخصیت‌های اجتماعی برای تقویت روحیه خانواده‌ها و امدادگران در محل حاضر شدند و با تقدیم گل به آنها ادای احترام کردند. این افراد برای صحبت با خانواده قربانیان به سمت چادری که برای حضور خانواده‌ها از سوی اورژانس اجتماعی برآ شده، رفتند و با آنها گفت‌وگو کردند. این خانواده‌ها، بیشتر در حال عبادت و دعاخواندن هستند.

با هر خبری که از سیگنال‌های دستگاه‌های زنده‌یاب می‌آید، این خانواده‌ها امیدوار می‌شوند اما آتش‌نشانان همچنان اعلام می‌کنند نباید امیدوار بود. ملکی سخنگوی آتش‌نشانی درباره سیگنال‌ها اعلام کرد این سیگنال‌ها کاذب بوده و خطای دستگاه است؛ البته ما به همه این موارد توجه کرده و کوچک‌ترین ریسکی در این خصوص نمی‌کنیم. یکی از آتش‌نشان‌های حاضر در محل به دلیل فعالیت بیش از اندازه فیزیکی دچار گرفتگی عضلات شده بود که به وسیله تکنیسین‌های اورژانس به خارج از محوطه منتقل و عملیات امداد روی او انجام شد.

آتش‌نشان دیگری که برای استراحت به بیرون از محوطه آمده است، می‌گوید: وسایلی که همراه همکاران ما بود، در قسمت‌های

شرق؛ فاجعه پلاسکو در حالی وارد پنجمین روز خود شده است که عملیات آواربرداری و جست‌وجو برای یافتن اجساد همچنان ادامه دارد. آتش‌نشانان که خود عملیات آواربرداری را برعهده گرفته‌اند، تاکنون تعداد زیادی، ماسک، کلاه ایمنی و کپسول مخصوص آتش‌نشانی پیدا و همه آنها را در گوشه‌ای جمع کرده‌اند. به محض اینکه آتش‌نشانان حین آواربرداری به چیزی مشکوک می‌شوند، بلافاصله عوامل حاضر در منطقه خبرنگاران را از محوطه خارج می‌کنند. عملیات امداد رسانی و رسیدگی به خانواده‌های قربانیان با نظم بیشتری انجام می‌شود. آن‌طور که شاهد حلاج، خبرنگار روزنامه «شرق»، گزارش داده، اورژانس اجتماعی در محل حاضر شده و خانواده‌های آتش‌نشانان مفقودی را ساماندهی کرده است و به آنها خدمات ارائه می‌دهد. چند جادر برای اسکان این خانواده‌های عزادار برپا شده است. روز گذشته اعضای خانواده یکی از آتش‌نشانان با وسایل عزاداری در محل حاضر شده و چند شاخه گل و وسایل دیگر همراه خود آورده بودند و داخل جادر با افرادی که سراغ آنها می‌روند، صحبت می‌کنند.

خانواده آتش‌نشان‌ها با صوری بیشتری به انتظار نشسته‌اند و موبه‌هایشان آرام‌تر از دیگران است. در میان این خانواده‌ها زن و دو دختری نیز هستند که هرچند منتظر پدرشان هستند اما این پدر آتش‌نشان نیست. آنها خانواده مردی به نام قاسم هستند که نگهبان ساختمان پلاسکو بوده است. زن جوان است و دو دختر هشت‌ساله و هفت‌ماهه دارد. او می‌گوید: قاسم چندین سال بود که در این ساختمان نگهبانی می‌داد. وقتی خبر را شنیدیم، همگی شوکه بودیم؛ ما بولدور نبودیم اما زندگی خوبی داشتیم. قاسم همسر خوبی برای من و پدر خوبی برای فرزندانش بود. او فقط به فکر زندگی‌اش بود و همیشه سعی می‌کرد درست زندگی کند. خدا به ما رحم کند و قاسم زنده باشد.

با اینکه گفته شده است احتمال زنده‌ماندن افرادی که زیر آوار هستند بسیار بسیار کم است اما این زن امیدوار است و می‌گوید: من شوهرم را به همان خدایی که آتش را روی ابراهیم گلستان کرد، سپردم. لحظات سختی را می‌گذرانیم؛ برای ما دعا کنید. آتش‌نشانان بدون وقفه مشغول به کار هستند؛ هرچند گفته

مهرت کمالی/نور